Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Center za konservatorstvo
Restavratorski center

AVTORICA:
Katarina Odlazek, ZVKDS Restavratorski center

Prenova cerkve Marijinega vnebovzetja na Blejskem otoku

Zadnje desetletje na Blejskem otoku poteka revitalizacija in obnova otoka ter njegovih znamenitosti, med katere sodi tudi cerkev Marijinega vnebovzetja. Svojo sedanjo baročno podobo je dobila konec 17. stoletja, pod tlakom pa so prezentirane romanske in gotske stavbne faze. V prezbiteriju so ohranjene gotske stenske poslikave, ki upodabljajo prizore iz Marijinega življenja.

Pred prenovo smo izdelali konservatorski načrt, ki je družbeni pomen spomenika ovrednotil visoko, saj je cerkev bogata s kvalitetnimi umetnostno zgodovinskimi deli, obenem pa je del celostne baročne podobe otoka, ki ostaja bolj ali manj nespremenjena od 18. stoletja dalje. Idilična podoba cerkve na malem otoku sredi zelenega jezera je tudi ena izmed najbolj prepoznavnih podob Slovenije v svetu. Usmeritve, podane na podlagi pregleda stanja, so narekovale konservatorsko-restavratorske posege na ometih, stenskih poslikavah, lesenem in kamnitem stavbnem pohištvu ter historični opremi s kiparskimi in slikarskimi umetniškimi deli.

Prenova je potekala v več fazah med leti 2016 in 2019. Prva faza je zajela groba in obsežnejša dela v notranjosti (notranji ometi, kamnito in leseno stavbno pohištvo) ter prenovo gotskih fresk v prezbiteriju, oljnih slik in okrasnih okvirjev Križevega pota ter medeninastih lestencev. Prenovljena je bila tudi baročna lesena prižnica. V drugi fazi so se v notranjosti pričeli posegi na slavoločnih oltarjih in pozlačenem lesenem oltarju Marije Kraljice, na zunanjščini pa prenova fasadnih ometov. Veliko presenečenje so bili fragmenti stenske poslikave, ki so jih restavratorji med odstranjevanjem recentnih ometov odkrili na južni fasadi, ob stiku ladje s stransko kapelo. Stilsko in časovno se ujemajo s poslikavo v notranjosti, najbolj zanimiv pa je fragment angela s krili, ki ima prekrižane roke nad srcem, vendar se žal ni ohranil obraz. Zaradi težko dostopne lokacije je bilo snemanje fragmentov precej zahtevno, vendar uspešno. V zadnji fazi so bili končani posegi na vseh stranskih oltarjih, restavrirane oljne slike stranskih oltarjev in gotski kip Marije z detetom.

Zaradi edinstvene lokacije in narave dela so vsi posegi, ki so se izvajali na licu mesta, lahko potekali zgolj v toplejšem delu leta, vendar ne na vrhuncu turistične sezone, ko je obisk otoka največji. Velik izziv te prenove je tako predstavljala dobra organizacija, komunikacija in prilagajanje med posameznimi ekipami, ki so poskrbele, da je bil projekt izpeljan korektno in strokovno.

Sodelavci:
Ajda Mladenovič, Jelka Kuret, Saša Dolinšek, Nina Žbona,
Barbka Gosar Hirci – ZVKDS Restavratorski center

Zunanji sodelavci:
Gnom d.o.o, BoConsulting, Mincina popravljalnica,
Zvone Levačič, Razkošje svetlobe

Konservatorski nadzor:
Nika Leben, ZVKDS OE Kranj

Fotografije:
Katarina Odlazek, Mirko Kunšič, Tine Benedik,
Barbka Gosar Hirci, Saša Dolinšek, Mateja Kavčič